

Djeca i sloboda

Roditelji su, kako u ljudskome tako u nadnaravnome, glavni odgojitelji svoje djece i moraju osjetiti odgovornost toga zadatka. Ona od njih iziskuje razumijevanje, razboritost, te da su sposobni podučavati i prije svega da znaju ljubiti kao i nastojati da se dade dobar primjer.

10.07.2013.

Prijatelji sa svojom djecom

Roditelji su, kako u ljudskome tako u nadnaravnome, glavni odgojitelji svoje djece i moraju osjetiti odgovornost toga zadatka. Ona od njih iziskuje razumijevanje, razboritost, te da su sposobni podučavati i prije svega da znaju ljubiti kao i nastojati da se dade dobar primjer.

Autoritarna prisila nije siguran način odgoja. Roditeljski ideali bolje se ostvaruju ako oni postanu prijatelji svoje djece, prijatelji kojima će se djeca povjeriti, s kojima će porazgovarati o svojim problemima, i od kojih mogu očekivati djelotvornu i ljubaznu pomoć.

Potrebno je da roditelji uzmu vremena da budu zajedno sa svojom djecom i da s njima razgovaraju. Djeca su ono najvažnije: važnije od posla, truda i odmora. Kod tih razgovora potrebno ih je pažljivo saslušati, htjeti ih razumjeti, priznati

dio istine – ili cijelu istinu – od koje se ponekad sastoji njihova ljutitost. Istodobno trebali bi im pomagati, upraviti njihove težnje i nade i naučiti ih da stvari odvažu i

razmisle; ne bi im trebalo nametnuti pravila ponašanja, već im ukazati na nadnaravne i ljudske motive koje trebaju slijediti. Jednom riječju: respektirati njihovu slobodu, jer nema pravog odgoja bez osobne odgovornosti, niti postoji odgovornost bez slobode.

Susret s Kristom, 27

Roditelji mogu i trebali bi biti velika pomoć svojoj djeci. Mogu im otvoriti nove horizonte, dijeliti s njima njihova iskustva i odvagivati njihova raspoloženja kako si ne bi dopustili da se zanesu prolaznim emocionalnim iskustvima. Mogu im ponuditi realnu ljestvicu vrijednosti. Ponekad mogu pomoći osobnim savjetom; u drugim prilikama trebali

bi ohrabrivati svoju djecu da potraže druge prikladne ljude poput odanog i iskrenog prijatelja, učenog i svetog svećenika ili stručnjaka u upravljanju karijerom.

Veliki dar slobode

Savjeti ne oduzimaju slobodu. Daju nam elemente prema kojima trebamo suditi i povećavaju nam mogućnosti izbora i osiguravaju da odluke nisu donesene na temelju nekih iritirajućih faktora. Nakon što poslušamo mišljenja drugih i razmotrivši sve, dolazi trenutak u kojem trebamo donijeti odluku, a tada nitko nema pravo ograničavati slobodu mladoga čovjeka. Roditelji se trebaju paziti ove napasti da se sami žele preslikati u svoju djecu ili da ih prisiljavaju u skladu s vlastitim željama. Trebaju poštivati njihovu Bogom danu sposobnost prosuđivanja i zauzimanja stava. Ako im je ljubav istinska, to je zaista

dovoljno. Čak i u ekstremnom slučaju, čak i kada mlada osoba donese odluku koju roditelji s dobrim razlogom smatraju pogrešnom i kada smatraju da će dovesti do buduće tuge, odgovor nije u prisili, već u razumijevanju. Vrlo često se sve sastoji u spremnosti za davanje potpore vlastitom djetetu kako bi mu se pomoglo nadvladati poteškoće te, ako je potrebno, izvući sve najbolje moguće iz nesretne situacije.

Nakon što daju svoje savjete i prijedloge, roditelji koji iskreno vole i žele dobro svojoj djeci taktički se trebaju povući kako ništa ne bi stalo na put tom velikom daru slobode koji čovjeka čini sposobnim voljeti i služiti Bogu. Trebaju se sjetiti da je sam Bog želio biti voljen i želio je da mu se služi u slobodi i uvijek poštuje naše odluke. Pismo nam kaže: „On je sam u početku stvorio čovjeka i prepustio ga slobodnoj volji njegovoj.“ (*Sir 15:14*).

Razgovori, 104

Bog, u svojoj pravdi i svom milosrđu – beskrajnom i savršenom – postupa s istom ljubavi, ali na nejednak način, sa svojim nejednakim sinovima.

Zbog toga, jednakost ne znači suditi sve po istoj mjeri.

Brazda, 601

Mirna atmosfera

Okružje u obitelji trebalo bi biti mirno karakterizirano mirom između muža i žene, jer mir je neophodni uvjet za duboku i učinkovitu edukaciju. Djeca bi u svojim roditeljima trebala vidjeti primjer posvećenosti, iskrene ljubavi, uzajamne pomoći i razumijevanja. Maleni sukobi tijekom svakodnevnog života ne bi se trebali skrivati od stvarnosti ljubavi

koja je sposobna nadvladati sve prepreke.

Razgovori, 108

Ali ponekad se morate svađati, zar ne? Da, ponekad, slažem se – čak bih rekao da je to za vas dobro. To je znak vaše ljubavi... Ali vrlo umjereno! I samo kada ste sami! Ne dopustite da vaša djeca, ili vaši prijatelji, ili susjedi, ili obitelji, gledaju kako se prepirete kao da ste na trgu usred grada! Ne dopustite da vas zanese! Tada mirno razgovarajte, čekajte do večeri, i smirite se. A navečer,... tko će od vas dvoje biti hrabriji reći onome drugome da je u pravu? Tražite oprost i recite da vam je žao, zagrlite se i sjetite se prvog puta kada ste se zagrlili. Volite se jer je vaša ljubav i naklonost Bogu vrlo draga. Vidjet će te da jednostavno nije važno.

Susret sa svetim Josemarijom

Escrivom, São Paulo, 1. lipanj 1974.

Bolje je za roditelje da si dopuste da ih se ponekad „prevari“, jer povjerenje koje su pokazali učinit će da se djeca posrame što su ga zloupotrijebili – sami će se popraviti. S druge strane, ako nemaju slobode, ako vide da im nitko ne vjeruje, uvijek će biti u stanju iznevjeriti svoje roditelje.

Razgovori, 100

Značenje istinske pobožnosti prvo treba podučiti primjerom, a tek potom riječju. Kriva pobožnost je tužna pseudo-duhovna karikatura koja u pravilu dovodi do manjka doktrine i do ozbiljnog psihološkog defekta. Logični rezultat jest da je odbojna svakome tko voli autentičnost i iskrenost.

Vrlo mi je drago vidjeti kako se kršćanska pobožnost ukorjenjuje među mladima današnjice, baš kao što je to bilo prije četrdeset godina, kada je vide kako drugi ljudi u svojim

životima iskreno žive vjeru; kada shvate da je molitva razgovor s Bogom, ne anonimno, već osobno, popu razgovora s ocem ili prijateljem, razgovor otvorenog srca; kada nastojimo osigurati da duboko u svojim srcima čuju riječi kojima ih sam Isus Krist poziva na osobni susret: *'Vos autem dixi amicos, nazvao sam vas prijateljima'* (Iv 15:15); kada se njihovoj vjeri postavlja snažan zahtjev, kako bi vidjeli da je naš Gospodin *'isti danas i jučer i zauvijek'* (Heb 13:8).

Vrlo je važno da shvate da jednostavna pobožnost također zove na provođenje ljudskih vrijednosti i da se ne može svesti na nekoliko dnevnih ili tjednih pobožnih čina. Ona treba prožimati čitav naš život i dati smisao našem poslu, odmoru, prijateljstvima i zabavi, svemu što činimo. Mi smo djeca Božja tijekom cijeloga dana, iako si ostavljamo posebne trenutke da bi o tome

razmišljali, kako bi se ispunili svjesnosti tog našeg božanskog sinovstva koje je sama bit istinske pobožnosti.

Razgovori, 102

Djeca nauče smjestiti Boga prvenstveno u svoje ljubavi. Na Boga gledaju kao na svoga Oca i na Mariju kao na svoju Majku i uče se moliti slijedeći primjer svojih roditelja. Tako lako možemo vidjeti koji divan apostolat imaju roditelji i kako je njihova dužnost živjeti potpuni kršćanski život molitve kako bi svoju ljubav prema Bogu prenijeli svojoj djeci što je puno više od jednostavnog učenja i podučavanja.

Kako to mogu naučiti? Postoje izvrsna sredstva u nekoliko kratkih svakodnevnih religioznih čina koji se u kršćanskim obiteljima oduvijek žive i koje ja smatram veličanstvenim: molitva prije jela, jutarnja i večernja molitva, Sveta

Krunica (iako danas neki ljudi kritiziraju ovu pobožnost). Običaji variraju od mjesta do mjesta, ali mislim da bi uvijek trebali ohrabrivati poneka djela pobožnosti koja obitelj može zajedno činiti na jednostavan i prirodan način.

To je način da osiguramo da se Boga ne drži za stranca kojem idemo u posjet nedjeljom u crkvu. Na njega će se gledati i tretirat će ga se kao da on uistinu jest, ne samo u crkvi, već i u domu, jer naš nam je Gospodin rekao: „Gdje su dvoje ili troje sabrani u moje ime, tu sam i ja među njima“ (Mt 18:20).

Razgovori, 103
